

Konserwator dzieł sztuki

265105

Inna nazwa zawodu: konserwator, restaurator dzieł sztuki

Zadania i czynności

Praca konserwatora dzieł sztuki polega na zabezpieczaniu dzieł sztuki przed niszczącym działaniem czasu, przedłużaniu ich istnienia i wskazaniu najkorzystniejszych warunków przechowywania.

Do podstawowych zadań konserwatora dzieł sztuki należy:

- usunięcie z obiektu zabytkowego nawarstwień, zniekształcających jego pierwotny, oryginalny wygląd, np. oczyszczenie z brudu, usuwanie przemalowań, starych pociemniałych werniksów, wszelkich dodanych elementów niezgodnych z intencją autora, jeśli nie mają wartości historycznej,
- wzmocnienie osłabionej struktury, np. podklejenie złuszczeń malowidła, wprowadzenie środków wzmacniających osłabione tworzywo, utwalenie ulegających destrukcji warstw technologicznych etc.,
- opracowanie estetyczne, np. wykonywanie: retuszu w partiach ubytków warstwy malarskiej, uzupełnień zniszczonych elementów całości.

Konserwator zajmuje się również:

- określanie stanu zachowania obiektu,
- przeprowadzaniem badań konserwatorskich, ekspertyz lub współpracą i
- nadzorowaniem ich wykonania przez specjalistów z danej dziedziny, np. analizy chemiczne, wykonywanie zdjęć rentgenowskich w świetle wzbudzonym promieniami ultrafioletowymi lub podczerwonymi,
- sporządzaniem dokumentacji konserwatorskiej, opisowej, fotograficznej lub rysunkowej, ilustrującej stan zachowania obiektu przed konserwacją,
- sporządzaniem opisów wykonywanych prac uwzględniających zastosowane metody, środki, materiały, narzędzia, ukazujących wszelkie zmiany powstałe w wyniku prowadzonych prac konserwatorskich,
- oceną warunków klimatycznych, odpowiedniego oświetlenia oraz stopnia skażenia środowiska w miejscu przechowywania obiektu,
- określanie stopnia i zakresu koniecznej ingerencji konserwatorskiej,
- ustalaniem programu działania, doboru właściwych metod, materiałów, środków i narzędzi,
- realizacją właściwych prac konserwatorskich i restauracyjnych,

-formułowaniem zaleceń dla użytkownika.

Konserwator zatrudniony w placówce muzealnej zajmuje się również:

-prowadzeniem prac naukowo-badawczych,

-sporządzaniem opinii konserwatorskich, dotyczących stanu zachowania obiektu,

-ustalaniem wytycznych dotyczących pakowania i transportu obiektu poza teren placówki muzealnej,

-opisywaniem warunków ekspozycyjnych przy urządzaniu wystaw,

-sprawdzaniem stanu zachowania obiektów zabytkowych w galerii i w magazynie.

Uczestniczy także w nadzorze konserwatorskim w czasie przemieszczania obiektu, pakowania, transportu lub jego fotografowania, filmowania oraz bierze udział w pracach komisji konserwatorskich.

Praca konserwatora wymaga interdyscyplinarnej wiedzy i umiejętności oraz współpracy ze specjalistami, naukowcami z dziedzin takich jak chemia, fizyka, biologia, mineralogia, historia sztuki.

Efekt końcowy pracy konserwatora uzależniony jest od wyboru jednego z trzech możliwych rozwiązań konserwatorskich, dokonanego po rozpoznaniu indywidualnych potrzeb danego obiektu zabytkowego, dzieła sztuki.

Wspomniane rozwiązania to:

-konserwacja purystyczna - polega na wykonywaniu wyłącznie prac zabezpieczających oryginał, bez dokonywania jakichkolwiek uzupełnień, w jej wyniku uwidacznia się pierwotny stan, wygląd, charakter dzieła,

-pełna konserwacja - restauracja - polega na przywróceniu dziełu sztuki utraconych wartości artystycznych, historycznych i materialnych poprzez uzupełnienie ubytków, skutkiem jest doprowadzenie dzieła do pierwotnego wyglądu,

-rekonstrukcja - polega na całkowitym odtworzeniu dzieła sztuki lub jego większego fragmentu na podstawie zachowanych elementów, przekazów, materiałów ikonograficznych.

Konserwator w swojej pracy wykorzystuje narzędzia do prac zarówno malarskich, jak i stolarskich, kamieniarskich, jubilerskich, kamaszniczych, dentystycznych, chirurgicznych, różnorodny sprzęt laboratoryjny i specjalistyczny produkowany do celów konserwatorskich, np. stoły próżniowe, kautery, komory do dezynsekcji oraz do impregnacji.